

گریم در آپرا

گریم هنر نقاشی چهره است و تاریخ این هنر با عمر آدمی برابری می کند .
پیش از گفتگو درباره نقش گریم در اوپرا بشرح مختصر تاریخچه و تکامل گریم
می پردازیم .

باستان شناسان پس از جستجو و کاوش در غارهایی که انسان های اولیه در آن
میزبستند ، موفق شدند کج های نرم شده و گرد زغالی را که دختران حوا با آن چهره
خود را زیبا می ساختند بدست آوردند . آنها بر این عقیده اند که نه تنها در اجتماع کنونی
بلکه از نخستین روزهای تاریخ بشر ، انسانها به تغییر چهره خود اهمیت داده و از
هزاران سال پیش به زیبایی و در گراگون ساختن صورت خود می اندیشیده اند .

زنانی که پنج هزار سال پیش در سرزمین «اور» میزیستند با خاک سرخ و گرد
سبزرنگی چهره خود را رنگین ساخته و بدین ترتیب می کوشیدند خود را زیبا تر سازند .
در دوره سلطنت فراعنه ، کاهنان صورت اجساد را بطرز «سمبولیکی» آرایش و نقاشی
می کردند ، همچنین در «پایر» هائی که از این دوره باقی مانده تصاویر ملکه های
فراعنه که با «ژست» های مخصوص مشغول آرایش چهره خود می باشند ، دیده
می شود .

در بسیاری از افسانه های هند به نقاشی صورت در دوران قدیم اشاره شده است ؛
در کتابهای علمی دانشمندان ایران و عرب و نیز در لابلای اشعار شاعران یونانی نیز
از این هنر سخن بیان آمده است .

گریم چهره دافک

« بالیاچو »

دراوایل قرون وسطی انسانها برای جلوگیری از تأثیر سحر و جادو و قوای مافوق بشری بصورت خودگرد مروارید و خون برخی از حشرات را می مالیدند. برخی از مورخان نیز از دورانی صحبت می کنند که مالیدن رنگ بچهره و نقاشی آن تقبیح و قدغن شده بود و سران قبایل مجازاتهایی برای زنانی که صورت خود را نقاشی می کردند وضع نمودند. با آنکه سالیان دراز آرایش و بزک زنان مورد انتقاد بزرگان دین قرار می گرفت باز روز بروز توجه به گریم چهره زیادتیر می شد و این خود می رساند که هیچ نیروی قادر به جلوگیری از « زیباتر شدن » نیست.

در دوره « روکوکو » نه تنها بانوان بلکه مردان نیز چهره خود را نقاشی

می کردند و هر کس بسته بطبقه و اجتماعی که بدان تعلق داشت مجبور بود بکنوع بزرگ کند. در کشور چین اگر زنی بدون آرایش در انظار ظاهر می شد، پشت پا به قوانین و سنن قدیم زده بود و عمل او غیرقابل بخشایش بود. ژوزف دوم امپراطور اتریش مالیات سنگینی برای زنانی که مواد «کوزمتیک» استعمال می کردند وضع نمود و هنگامی که در سال ۱۸۴۰ این قانون لغو شد زنان يك هفته تمام جشن گرفتند و شادی کردند.

بدین ترتیب در دوره ما نه تنها کریم مورد بی مهری قرار نگرفته است، بلکه روز بروز توجه باین هنر زیادتیر می شود تا جایی که قسمت مهمی از ساعات شبانه روزی زنان به کریم یا آرایش اختصاص دارد و هزاران نوع لوازم آرایش بیزار آمده است.

کریم اپرا با آرایش عادی فرق دارد. این نوع کریم که خاص تئاترها و اپراهاست برای اولین بار در سال ۱۷۲۰ در تئاتر آلمانی «نویبر» مورد استعمال یافت و از آن پس خوانندگان و بازیکنان اپرا بوسایل کوناگون دست به تهیه لوازم کریم میزدند ولی چون لوازم کریم مطابق اصول بهداشتی فراهم نشده بود اغلب هنرمندان پس از چند سال ظرافت پوست خودرا از دست می دادند.

یکی از بازیگران فرانسوی بنام «کاستلی» در حدود سال ۱۸۵۰ موفق شد رنگهای جدیدی برای کریم اختراع کند. در سال ۱۸۷۵ نیز «فرانچسکو آلتمان» کتابی درباره تهیه رنگهای کریم نوشت.

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بازی با ماسک

رساله جامع علوم انسانی

« لایشز » خوانندهٔ باریتون آلمانی نخستین هنرمندی بود که اهمیت و نقش کریم‌را در بازی اپرا به تماشاچیان نشان داد . او کریم معمول امروزه هنگام بازی در نقش « هانس زاخ » از اپرای « خوانندگان استاد » واکتر بکار برد .
 از آن زمان به بعد از دستورات « لایشز » در کریم اپرا استفاده می‌کنند و کتابها و مقالات مفید او مورد استفاده همگان قرار گرفته است .
 در اپرا بدلائیل مختلف کریم می‌کنند که مهم‌تر از همه آن است که هنرمند باید شخصیت جدیدی جز خود بر وی صحنه آورد و سعی کند حالات چهره ، رنگ و

کریم چهره « آنسوچنا » در اپرای « ایل ترواتور »

خطوط صورت شخصیت جدید را روی صورت خود تطبیق نماید. او انسان جدیدی می آفریند و در جلد شخص دیگری می رود.

نظر به بزرگی و وسعت سالون-های اپرا و فاصله زیاد تماشاچیان با خوانندگان لازم است خطوط چهره مجسم تر از معمول باشد و لب و چشم ها و سایه و روشنهای صورت بزرگتر و واضح تر نموده شود. نوری که بوسیله نور افکن ها از خارج صحنه بروی خوانندگان می افتد خطوط پلاستیک صورت را از بین می برد و چهره را به - سطح صافی مبدل می سازد و واضح است

گریم مرص

که در این سطح صاف سایه بینی، گوش و لب گودی عمیقی بوجود می آورد. این نقص را می توان با کریم مرتفع کرد.

در داخل صحنه لامپ های قوی روشن است که گاهی بیش از صد هزار شمع روشنایی دارد. نور این لامپ ها رنگ طبیعی چهره را عوض میکند و آنرا رنگ - پریده، سرد، بی خون و مریض جلوه گر میسازد. بهمین جهت بازیگران رنگ چهره خود را پررنگ تر نموده سعی می کنند تأثیر این روشنایی را از چهره خود بزدایند. لامپ های رنگین نیز بر صورت تأثیر فراوان می گذارد. مثلاً رنگ قرمز نه تنها رنگ های قرمز موجود را پررنگ تر میسازد، بلکه می تواند تأثیر رنگ های غیر قرمز را نیز از بین ببرد. بعکس رنگ زرد پررنگ توام با قرمز کم رنگ به رنگ های مختلف جان تازه می بخشد و تأثیر آنها را بیشتر می کند.

گریم کردن برای هنرمندانی که تازه با به صحنه اپرا می گذارند کاری بس دشوار است و چه بسا در بین اینگونه هنرمندان کسانی بوده اند که با وجود داشتن صدای زیبا، از ذوق نقاشی بی بهره اند و هرگز نتوانسته اند قلم در دست گرفته و نقاشی کنند. این دسته از خوانندگان مجبورند در پشت صحنه چهره خود را رنگ - آمیزی نمایند، حالت چهره خود را تغییر دهند و از خود شخصی تازه ای خلق کنند البته مرور زمان ایشان نیز بکار کریم آشنا می شوند.

امروزه نقاشی و کریم صورت خوانندگان تازه کار بوسیله استادان کریم انجام

می‌شود و پس از اینکه خواننده کاملاً با جزئیات کار آشنا شد، خود برنگ آمیزی صورت خوبستن می‌پردازد.

گریم هر یک از خوانندگان اپرا نسبت به چاقی، لاغری، رنگ چهره و استخوان بندی آنها فرق میکند. مثلاً خواننده‌ای که چاق باشد در صورتی که رنگ های روشن را برای گریم صورت خود بکار برد، چهره او درشت‌تر از آنچه هست نشان داده خواهد شد. به همین دلیل اینگونه اشخاص مجبورند به رنگهای تیره‌متوسل شوند. برعکس يك خواننده لاغر اندام به رنگهای روشن نیاز دارد تا چهره‌اش درشت‌تر جلوه کند.

« هانس بایرر » (تنور)
در نقش قانه‌ویزر

معمولاً بازیگرانی که به هنر خود علاقمندند، چهره‌دوستان خود یا اشخاصی را که در خیابان با آنان برخورد می‌کنند بغض می‌سپارند و خطوط برجسته‌ای را که برای ایفای نقش خود بآن محتاجند از چهره آنان می‌ربایند.

« شالیاپین » خواننده مشهور باس ساعتها قبل از شروع اپرا به اطاق گریم میرفت و جلوی آئینه می‌نشست و بکار آرایش صورت خود مشغول می‌شد. تبپ‌ها و چهره‌هائی که او نقاشی می‌کرد غالباً مورد بحث و انتقاد ناقدین و هنرشناسان قرار می‌گرفت. از آن جمله است گریم « دون کیشوت »، « کانچاک خان » و « مفیستو ».

در کلیه اپراها اطاق های مخصوصی به گریم اختصاص دارد و معمولاً هر خواننده درجه اول (سولیت)

اطاق جداگانه‌ای برای این کار در اختیار دارد تا با فراغ‌بال به گریم چهره خویش بپردازد. اما خوانندگان آواز جمعی بیشتر بطور دسته‌جمعی گریم می‌کنند.

هر بازیگر پس از خاتمه نقاشی چهره خود موظف است آنرا به استاد گریم نشان داده و قبل از آمدن بروی صحنه نقایص احتمالی را برطرف نماید. در اطاق های گریم آب گرم و روشویی موجود است تا بازیگران پس از خاتمه نمایش گریم چهره خود را پاک کنند. در روی میز گریم رنگها و قلم‌موهای مخصوص نقاشی را درست‌راست

و ابزار مخصوص پاک کردن را در طرف چپ قرار می دهند و چون اغلب در اثر اختلاط رنگها خوانندگان از نو صورت خود را نقاشی می کنند ، بناچار میز کریم آنان باید تمیز و مرتب باشد .

معمولا کریم ابراهامی که در سالون های رو باز اجرا می شوند با کریم سالون های سر پوشیده - بخصوص از نظر نور - فرق می کند زیرا در مقابل نور خورشید استعمال فراوان رنگه بصورت حالت ساختگی و مصنوعی میدهد و بهمین جهت هنرمند موظف است نور صحنه ای را که در آن بازی می کند قبلا مورد مطالعه قرار داده و با توجه بآن کریم کند .

ترجمه عنایت رضائی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی